

[Willesen.]

sig til Anvendelse paa alle Ministeriers Budgetter, skal jeg med disse Ord anbefale Ændringsforslagene.

Holstein: Det ærede Medlem Hr. Hauge var inde paa Spørgsmaalet om Emigration fra Danmark til Kanada og brugte, saa vidt jeg erindrer, det Udtryk, at den var planløst organiseret. I den Anledning vil jeg have Lov til at rette det Spørgsmaal til den højtærede Indenrigsminister, om han slet ikke paatænker i Aar at forelægge det Lovforslag om Udvandring, som blev forelagt i Fjor, eller et andet og ændret Lovforslag om dette Spørgsmaal, og i benægtende Fald, hvad Grundene er til, at han ikke agter at gøre dette.

Dernæst vil jeg rette det Spørgsmaal til den højtærede Minister, om han ikke mener, det kunde være Overvejelse værd at søge Arbejdsløsheden, navnlig i Byerne, delvis afhjulpet ved at søge at faa saadanne arbejdsløse, som i og for sig gerne vil udvandre til Kanada — det er jo snart det eneste Land, hvor danske Udvandrere har Chancer, baade af klimatiske Grunde og af erhvervsøkonomiske —, men som trykker sig ved at gøre det, fordi de Hovedvilkaar, der bydes dem i Kanada for at faa Ansættelse, er Landbrugsvilkaar, og fordi de ganske mangler Forudsætninger for at kunne tage det Arbejde op, som paa dette Omraade vilde bydes dem i Kanada, anbragt paa vore større Gaarde, saaledes at Staten gav en Del af det Tilskud, der ellers gives til Arbejdsløshedsunderstøttelse eller til Hjælpekasseunderstøttelse, til Ejerne af disse større Gaarde, mod at de tog arbejdsløse Arbejdere i deres Tjeneste og gav dem en førstehaands elementær Uddannelse i Landbrug. Maaske kunde man, da der jo er mange af vore Kommunalærer paa Landet, som kan Engelsk eller i hvert Fald kan Grundelementerne af det engelske Sprog, samtidig skaffe dem Undervisning i Engelsk, saaledes at de blev i Stand til i hvert Fald at gøre sig en lille Smule forstaaelige og forstaa en lille Smule Engelsk, naar de kom til Kanada.

Jeg har paa mine egne Gaarde haft arbejdsløse fra Byerne i min Tjeneste — en Mekaniker fra en nedlagt Automobilfabrik i Odense og en Smede- og Maskinarbejder her fra København —, som hellere end at faa Arbejdsløshedsunderstøttelse søgte ud til Landet og tog Akkordarbejde der i Roetiden eller Høsttiden. Det var overordentlig flinke Folk, der var ikke noget at udsætte paa dem. De havde maaske ikke

det Haandelag, som en øvet, faglært Landarbejder har, men de gjorde Arbejdet flinkt og paalideligt.

Kunde man ikke gennem Landboforeningerne eller gennem Landbrugsraadet søge at faa arbejdsløse, som gerne vil udvandre, men som kvier sig ved det, fordi de føler, at de mangler Forudsætninger for det, idet de dels ikke er Landarbejdere, dels ikke kan det Sprog, det gælder om at kunne tale for at være nogenlunde sikker paa at komme godt an, anbragt paa Landet mod, at Staten gav de paagældende Ejendomsbesiddere en Opmuntring for at tage saadanne arbejdsløse i deres Tjeneste? Jeg tror, der her maatte kunne findes en Vej til delvis at afhjælpe den store Arbejdsløshed, vi fremdeles har, og samtidig søge, som det ærede Medlem Hr. Hauge siger, at bringe Plan i den Udvandring, som er en bydende Nødvendighed. Udvandringsspørgsmaalet er et Spørgsmaal, som man ikke kan undgaa at tage op, hvis man her i Landet i væsentlig Grad skal raade Bod paa den stadig store Arbejdsløshed.

Fraenkel: Jeg vil gerne først sige, at det glædede mig ligesom det ærede Medlem Hr. Hauge at se, at der er optaget en Bevilling paa 8 000 Kr. til de Udvandrerrudvalg, som er nedsat af Kristelig Forening for unge Mænd. Jeg tillader mig at minde om, at der i sin Tid paa Finansloven med Tilslutning fra alle Sider har været indsat en Post til Forsyning af vore oversøiske Kolonisationer med dansk Litteratur, hvor de maatte ønske det. Jeg ved, at der er overordentlig Trang hertil paa de langt borte liggende Steder, og jeg ved ogsaa, at den højtærede Indenrigsminister interesserer sig for Spørgsmaal, der staaar i Forbindelse med Udvandringen. Jeg vil derfor anbefale, at den højtærede Minister tog op til Overvejelse Muligheden af at indsætte denne Post igen. Hvor den egentlig er faldet ud, ved jeg ikke. Men Trangen er til Stede, som den altid har været det — det ved jeg bestemt.

Med Hensyn til det Spørgsmaal, som den ærede foregaaende Taler fremførte, Spørgsmaalet om Udvandrerenloven, skal jeg sige, at jeg paa en Maade har længtes efter denne Lov, og paa en anden Maade har jeg tænkt: Lad os hellere vente. Jeg har nemlig ikke været rigtig klar over, om der overhovedet var nogen rigtig Interesse til Stede her for Spørgsmaalet om Udvandringen, saadan som det kommer til at forme sig under de moderne Forhold. Hvis jeg skulde sige noget om den Sag, saa vilde jeg hen-